

het been gehoorzaamt niet meteen; de geest legt het lichaam beperkingen op, en het dansende lijf moet zich daar dan maar naar schikken; de geest wil uitbreken, maar botst tegen de verblindend witte wanden van zijn kerker op. De danser, die ballerineske vliegbewegingen maakt, wil vrij zijn, maar loopt tegen de theatrale vierde wand aan. 'Il faut que je vous dise que je peux contrôler mon corps,' schrijft Greco in een manifest dat hij samen met de Nederlandse regisseur Pieter C. Scholten samenstelde, maar ook: 'Il faut que je vous dise que mon corps m'échappe.'

Over het lichaam dat aan elke controle ontsnapt en ten prooi valt aan de basale begeerte, wil Pé Vermeersch het hebben in *The story of Salomé and Iokanaan - Het Vel*, een voorstelling die, naast de centrale aandacht voor het lichaam, weinig banden onderhoudt met de rest van het festival. Gebaseerd op de ietwat bestofte mythe van Salomé, staat zij ietwat apart in haar onderzoek naar de op hol geslagen lichamelijke - en dan vooral vrouwelijke - drift. De verdubbeling van het Salomé-persoonage in twee quasi isonoom bewegende danseressen illustreert de vermeende universaliteit en perfecte reproduceerbaarheid van die drift. Om voor haar visie, waarin een humanistische premisse doorschemert, een geschikte bewegingstaal te vinden, is Vermeersch - zoals wel meer twintigste eeuwse choreografen en theatermakers - haar licht gaan opsteken in het Verre Oosten, meer bepaald bij dansvormen als Kathakali en Butoh. Door de belangrijke plaats die de Butoh-danser inneemt in de voorstelling - hij wordt gepresenteerd als een juweeltje in een juwelendoosje - verradt de choreografie een zekere hang naar het exotische.

Ten slotte heeft in de erg mooie, sobere danssolo *Les Beaux Jours* van Pierre Droulers een nieuwe synthese van lichaam en geest plaats. Hoewel de choreografie uitsluitend bestaat uit een reeks referenties aan de tienermeisjes in de schilderijen van Balthus, treedt er, door de intense vertolking en het onmiddellijke karakter van de podiumkunst, een verschuiving op van figuren die, in hun 'vereeuwigde' pose, lijken op te gaan in het interieur waarin zij zich bevinden en aldus deel gaan uitmaken van de wereld der dingen, naar een aanwezigstelling van het levende en onderhuids trillende lichaam van de uiterst geconcentreerde danseres.

Hush hush hush

Wat betreft het bewegingsidoom waarin al deze visies worden uitgedrukt, is er weinig nieuws onder de zon. Behalve de nog niet ten volle ontwikkelde danstalen van de beginnende kunstenaars, en de eigen, verstilte, werk-

wijzen van Raevés en Droulers, vallen zowat alle andere choreografieën terug op technieken die vaak als 'postmodern' bestempeld worden, soms ongeacht de visie op het lichaam die daaruit spreekt. Vooral de pervertering van de klassieke beweging lijkt wel gehanteerd te worden als (verhoopte) toegangspas tot het legitieme circuit. *Pas de chats, rondes jambes à terre* en *en l'air*, uitgedraaide en gestrekte voeten, *jetés* en *retirés* voor wat betreft het voeten- en benenwerk; arm op de *barre, bras bas*, eerste en tweede posities, en andere typische *ports de bras* voor wat betreft de armen, heel het klassieke balletvocabularium wordt geciteerd om vervolgens weer afgebroken te worden. Bronkhorst en Jongewaard leveren een bijwijlen schitterende parodie op het *corps de ballet* en de *pas de deux*. De Frutos gebruikt zelfs een techniek van de meester van de postmoderne dans, Forsythe, en danst een kort stuk flamenco door enkel zijn armen te gebruiken. Hoe vruchtbaar deze reflexieve methode ook moge geweest zijn, ze begint toch stilaan een gevoel van déjà-vu met zich mee te brengen.

Al bij al bracht het Bewegingsfestival zowel inhoudelijk als formeel wel heel wat interessant maar niet echt verrassend werk. Op dit laatste kan één uitzondering gemaakt worden, met name de *Break-impro-dance* van de hiphopgroep Hush Hush Hush, onder leiding van Abdelaziz Sarrokh. Deze een twintig minuten durende dansimprovisatie bracht het publiek zowat in vervoering. Waar de hedendaagse devotie voor het lichaam in het algemene culturele veld, maar voor een stuk ook in de danswereld, vooral gaat over kijken naar het lichaam, en het lichaam dus eigenlijk ontkent, brengen de breakdancers van Hush Hush Hush een spektakel dat je meemaakt. Hun dans drijft op aanmoediging van het publiek, en is niet vanuit één centrale blik geconcipieerd: je kan er absoluut van alle kanten naar kijken. Door het gebruik van technieken uit circus en straattheater, zoals het aanspreken van het publiek en het uitlokken van 'open doekjes', worden publiek en performers verenigd in een enthousiasmerende eenheid. Met Hush Hush Hush wordt dan ook de nog steeds dominante invloed van de burgerlijke scène à l'italienne radicaal genegeerd.

Bovendien haalt Hush Hush Hush de straat binnen in de theaterzaal: hiphop en breakdance zijn er ontstaan en horen er nog steeds in de eerste plaats thuis. Heel anders dan het 'postmoderne' geflirt tussen hoge en lage cultuur, waarbij bewoners van het legitieme circuit niet zelden over de rand van hun ivoren toren naar beneden kijken om vervolgens enkele curiosa uit de populaire cultuur naar boven te takelen en in hun interieur bij te zetten, wor-

den hier de muren tussen hoog en laag werkelijk - maar vermoedelijk kortstondig, de recuperatie is nooit ver weg - neergehaald.

Het podiumsucces van een dergelijke dansvorm, die de fysieke beperkingen van het lichaam zoveel mogelijk probeert weg te drukken, is waarschijnlijk niet eens zo verwonderlijk: misschien zijn we na de postmoderne 'décadence' wel aan een nieuw vitalisme toe op de drempel van de eenentwintigste eeuw. Het is dan ook jammer dat Hush Hush Hush slechts een beperkt aandeel kreeg in het Bewegingsfestival, en moest dienst doen als intermezzo. Misschien is de taak van De Beweging naar de toekomst toe wel net het eren van haar 'onconventionele' tweede e'tje, en zou ze er goed aan doen verder te werken in de open en vitale richting waar Hush Hush Hush een exponent van is. Zo zal ze vermijden andere dansfestivals achterna te hollen en zal ze echt een nieuwe lente brengen.